

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Дилиян Валентинов Фердинандов, д.м.

Клиника по неврохирургия, УМБАЛ „Св. Иван Рилски“,

Катедра по неврохирургия, Медицински факултет, МУ – София

ОТНОСНО: Дисертационен труд на тема *„Минимално инвазивна транспедикулярна стабилизация. Крива на обучение и сравнителни резултати.“* за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ по докторска програма „Неврохирургия“ в област на висшето образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.1. „Медицина“ на д-р Петър Любомиров Илков, докторант в самостоятелна форма на обучение към Клиника по неврохирургия, УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“, с научен ръководител чл. кор. проф. д-р Николай Стефанов Габровски, д.м.н.

Със Заповед №РД26-712/25.03.2026 г. на Изпълнителния директор на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ на основание чл. 32, ал. 3 от Правилник за развитие на академичния състав на и решение на Научен съвет с протокол №НД-01-01/14.01.2026 г. към същата институция съм назначен за член на Научното жури, а с решение на последното (Протокол №1) е определено да представя становище на дисертационния труд на д-р Петър Илков.

1. Биографични данни

Д-р Петър Любомиров Илков е роден на 03.06.1983 г. в гр. Пазарджик. През 2008 г. се дипломира „Медицина“ в Медицински факултет на Медицински университет – София. Специализира неврохирургия в УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ и през 2016 г. придобива съответната специалност, като продължава да работи в същата болница. От декември 2023 г. е Началник на отделение по спинална неврохирургия на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“.

Основните научноизследователски и практически интереси на д-р Илков са в областта на гръбначната неврохирургия, невроонкологията и невротравматологията. Има множество курсове за подобряване на квалификацията към авторитетни организации и краткосрочни специализация във водещи центрове в чужбина, които са предимно в областта на гръбначната хирургия, включително по темата на дисертационния труд. Д-р Илков има участия в многобройни национални и международни научни форуми, автор и съавтор в редица научни статии, отпечатани в реферирани списания у нас и в чужбина. Представен е списък с 50 заглавия. Член е на Българското дружество по неврохирургия, Европейската асоциация на неврохирургичните дружества и AOSpine. Отчислен е с право на защита със Заповед на Изпълнителния директор на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ №РД-26-1302/03.07.2024 г.

2. Структура на дисертационния труд

Дисертационният труд на д-р Илков е оформен съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав, Правилника за развитие на академичния състав в УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ и възприетите правила. Представен е на 174 стандартни страници и включва следните части: увод – 2 стр.; литературен обзор – 32 стр.; цел и задачи – 1 стр.; материал и методи – 11 стр.; резултати – 36 стр.; обсъждане – 55 стр.; заключение – 2 стр.; собствени приноси – 2 стр.; библиография – 10 стр.; публикации и научни съобщения във връзка с дисертацията – 1 стр. Библиографският списък съдържа 132 източника на латиница. Трудът е онагледен с 24 таблици и 9 фигури основния текст, както и 26 фигури в две приложения. Автореферат с обем от 110 страници.

3. Актуалност на научния проблем

Представеният дисертационен труд от д-р Петър Илков е посветен на актуален, значим и с висока практическа стойност проблем от съвременната спинална хирургия, а именно оценката на минимално инвазивните техники за транспедикуларна стабилизация, техните клинични резултати и особеностите на кривата на обучение при тяхното въвеждане в ежедневната практика.

Темата на дисертационния труд е безспорно актуална. През последните години минимално инвазивната спинална хирургия се наложи като едно от най-динамично развиващите се направления в неврохирургията и ортопедията, тъй като предлага съчетание между висока стабилност на фиксацията и ограничаване на оперативната травма. Именно поради това анализът на реалните клинични резултати, безопасността, прецизността на имплантирането и организационно-техническите аспекти на обучението има съществено значение, както за ежедневната клинична работа, така и за бъдещото развитие на специалността. Особено ценен е и фактът, че в труда са представени данни от българска клинична практика, което допринася за националната научна база в област, в която публикациите в страната.

4. Литературен обзор и нерешени проблеми

Дисертационният труд е структуриран логично и последователно. Той включва всички основни раздели, характерни за едно завършено научно изследване – увод, литературен обзор, цел и задачи, материал и методи, резултати, обсъждане, заключение, собствени приноси и използвана литература. Литературният обзор е обстоен, систематизиран и показва много добра осведоменост на автора относно историческото развитие на гръбначната хирургия, методите

за стабилизация, съвременните минимално инвазивни техники, техните предимства, ограничения и място в днешната практика. Анализ на публикуваните данни е направен компетентно и задълбочено като позволява правилно позициониране на собственото изследване в контекста на световния опит. Дисертантът е показал отлични способности за боравене с научната литература в областта.

5. Цел и задачи

Поставената цел на проучването е да оцени клиничната приложимост и профила на безопасност на минимално инвазивната транспедикуларна винтова стабилизация в торакалния и лумбалния отдел на гръбначния стълб, както и да анализира кривата на обучението при тази хирургична техника. За постигане на научната цел дисертантът е определил 5 задачи. Целта и поставените задачи са ясно, конкретно и коректно формулирани.

6. Материал и методи

Методологичният подход е подходящ за поставената научна цел. Проучването е ретроспективно, едноцентрово, базирано върху последователна серия от 152 пациенти, оперирани по стандартизиран протокол, което осигурява добра вътрешна съпоставимост на резултатите. Съществено предимство на изследването е анализът на реална клинична серия с проследяване на ключови интраоперативни, постоперативни, функционални и технически показатели. Използваните статистически методи са адекватни на характера на данните и позволяват надеждна интерпретация на наблюдаваните зависимости.

7. Резултати

Получените резултати са представени ясно, аналитично и убедително. Особена стойност има демонстрираното поэтапно намаляване на оперативното време и рентгеновата експозиция с натрупването на опит, което позволява обективна количествена оценка на кривата на обучение. Същевременно авторът показва, че оперативната кръвозагуба остава ниска и сравнително стабилна, а продължителността на болничния престой, функционалните резултати и техническата прецизност на поставянето на винтовете потвърждават клиничната ефективност и безопасност на минимално инвазивната транспедикуларна стабилизация.

8. Обсъждане

Данните са обсъдени от д-р Петър Илков всеобхватно, коректно и са сравнени публикуваните резултати на водещи международни автори. От дискуссионната част личат отличната теоретична подготовка на дисертанта, добрата му клинична ориентация и умението

му да анализира критично собствения си материал. Д-р Илков демонстрира способност да работи с голям обем специализирана литература, да формулира научни въпроси, да прилага подходящи методи за изследване и най-важното – да достига до аргументирани заключения, за да структурира своите изводи. Практическата насоченост на изследването, както и възможността резултатите да бъдат използвани в рутинната клинична дейност, придават допълнителна стойност на труда.

Разбира се, както всяко клинично изследване, и настоящият труд има определени ограничения, част от които авторът коректно посочва. Сред тях могат да бъдат отбелязани ретроспективният дизайн, едноцентровият характер на проучването и ограничената възможност за пълна образна оценка при всички пациенти. Тези особености обаче не намаляват стойността на дисертацията, а по-скоро очертават бъдещи насоки. Важно е да се подчертае, че критичният анализ на ограниченията свидетелства за научна зрялост и коректност от страна на автора.

9. Заключение

Настоящият труд представя систематизиран опит с минимално инвазивна транспедикулярна стабилизация в български условия върху последователна кохорта от 152 пациенти с широк спектър от травматични, дегенеративни, инфекциозни и туморни заболявания на гръбначния стълб. Анализът на кривата на обучение показва ясно изразено и статистически значимо намаляване на оперативното време и рентгеновата експозиция с натрупване на опит, при запазване на стабилен клиничен профил на пациентите във времето. Напълно съгласен съм с д-р Илков в заключението, че техниките за минимално инвазивна транспедикулярна стабилизация и междупрешленна фузия трябва да се разглеждат като ключови инструменти в арсенала на съвременната спинална хирургия.

10. Приноси

Научните и научно-приложните приноси на дисертационния труд, общо 7, са ясно очертани и реални. Трудът допринася за по-доброто разбиране на кривата на обучение при въвеждането на минимално инвазивната транспедикулярна стабилизация, дава обективна характеристика на нейните клинични резултати в български условия и предлага практически полезни изводи за подбора на пациенти, организацията на екипа и оптимизацията на оперативния процес. Съществено предимство е, че дисертантът не се ограничава само до описателен анализ, а извежда практически приложими заключения с пряка стойност за неврохирургичната практика.

Във връзка със настоящия труд са представени са 3 статии, една от които е с Impact Factor 0.9. Д-р Илков е първи автор в една от тях.

11. Заключение

Въз основа на гореизложеното смятам, че изложеният дисертационен труд има висока научна стойност, като напълно отговаря на качествените и количествени критерии на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за развитие на академичния състав на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“. Гласувам положително и препоръчвам на почитаемото Научно жури да присъди Образователната и научна степен „Доктор“ на д-р Петър Любомиров Илков.

20.05.2026 г.
гр. София

Изготвил становището:

Доц. д-р Дилян Фердинандов, дм